

1. ariketa

Ondoren testu bat daukazu. Irakurri eta erantzun galderei.

Aukeratu erantzuna. Bakarra da zuzena.

HERRIALDERIK ZORIONTSUENAK

Costa Rica ageri da berriz herrialde zoriontsuenen sailkapeneko lehen postuan, eta inguruko beste herrialde batzuk ere lehenengo hamar postuetan daude. Aberatsenak aurkitzeko, berriz, zerrendan behera egin behar da. Begiraleek berehala ondorioztatu dute ingurumena gehien zaintzen dutenak bizi direla zoriontsuen.

NEF (New Economics Foundation) erakundeak beste urrats bat eman du munduaren funtzionamendurako beste bide batzuk topatzeko eta aplikatzeko, betiere ekonomiaren analisiaren eta estrategia berrien bitartez. Irtenbide praktikoak aurkitu eta bultzatu nahi ditu, eta horretarako herrialdeak sailkatzen ditu, Planetaren Zoriontasunaren Indizearen arabera.

NEFen parte hartzen duten Britainia Handiko ekonomialarien helburua da Mendebaldeko gaur egungo bizimodua eutsiezina dela azaltzea. NEFen ustez, Mendebaldearen erronka ez litzateke izan beharko diru-sarrerak gehitzea, beste helburu batzuk izan beharko lituzke, ondasunen pilaketa eta etengabeko lehia alde batera utzita. Beraz, kontsumismo basatian erori gabe ere, zoriontsu izan daitekeela frogatu nahi izan dute. Posible da bizimodu ona izatea planeta txikitu gabe. Amets amerikarraren aurrean, haren antitesiarri begiratzea besterik ez dago. Izan ere, askoren harridurarako, Kuba ipini dute munduko estaturik zoriontsuenen artean, zazpigarren lekuan, Estatu Batuak baino 136 postu aurrerago.

NEFek hiru faktore hartzen ditu kontuan sailkapena egiteko. Alde batetik, estatu bateko herritarren bizi-itxaropena. Bestetik, norbanakoen poztasuna. Azkenik, bakoitzaren bizimoduak Lurrari eragiten dion kostua edo kaltea. Hau da, luze eta ongi bizitzeko herrialde bateko kide guztiek baliabideak nola erabiltzen dituzten azaltzen saiatu da NEF erakundeak. Oso garbi daukate luxuz betetako gizarteak ez direla iraunkorrak, ez daudela guztion esku eta ez dutela denon zoriontasuna bermatzen.

Europako makina bat estatutan azken bolada honetan gertatzen ari denari begiratzea besterik ez dago.

Hala ere, gauza bat da NEFeko adituek azterlan bat egin izana, eta beste bat, oso bestelakoa, munduko agintariek lan hori kontuan hartzea. Horren harira, Britainia Handiko Gobernuak oso eraginkorra gerta daitekeen urratsa eman berri du: salneurria jarri dio bere ingurumenari. Izan ere, gure gizarte honek letra handitan idatzitako salneurria ikusten ez badu, ez dio ezertxori ere baliorik onartzen. Beraz, baso bati zenbait milioi euroko salneurria ipintzen badiogu, kaltetuz gero, zenbat ordaindu beharko genukeen jakingo dugu. Era berean, agintari britainiarrek eskatutako txosten baten arabera, jakinarazi dute parke baten ondoan bizitzeak urtero 400 euroko onura eragiten duela pertsonako. Britainia Handiko Gobernuak azaldu du txostenetako datuak kontuan hartuko dituela hirietako eta landa-inguruetako plangintza prestatzeko garaian. Txostenaren egileen arabera, horixe da garrantzitsua, benetako onurak eta kalteak kontuan hartzea, garapen moduan aurkeztu den edozein proposamenen aurrean: «Eremu berdeek etxebizitzaren balioa ez ezik, pertsonen buruko osasunean ere eragiten dute».

Estatu batzuek basoen edo ibaien balio ekonomikoa ebaluatzeko kalkuluak eman dituzte eta TEEB (The Economics of Ecosystems and Biodiversity) bezalako testuek ere bide beretik eman dituzte urratsak, baina badirudi Britainia Handiko Gobernua harago iristeko prest dagoela.

<GAUR 8.info>. Egokitua

1. ariketa. Aukeratu erantzuna

1. Zer hausnarketa egin dute begiraleek?

- a) Herrialde aberatsenak zoriontsuenak direla.
- b) Ingurumenaz arduratzeko zoriontsu bizi behar dela.
- c) Ingurumenaz gehien arduratzen diren herriak direla zoriontsuenak.

2. Zer helburu du NEF erakundeak munduaren funtzionamenduari begira?

- a) Beste irtenbide batzuk lortzea.
- b) Ekonomiaren analisia egitea.
- c) Orain arteko estrategiak aplikatzea.

3. Zein da egileen ustez Mendebaldearen erronka?

- a) Ondasunak pilatzen jarraitzea.
- b) Orain arteko helburuak aldatzea.
- c) Pertsonen diru-sarrerak hobetzea.

4. Zer dio NEF erakundeak gure planetaz?

- a) Planeta errespetatuta, zoriontsuak izan gaitezkeela.
- b) Kuba munduko estaturik zoriontsuena dela.
- c) Amerikarren ereduari jarraitu behar diogula.

5. Zer hartu du kontuan erakundeak sailkapena egiteko?

- a) Herritarren bizi-itxaropena neurtzeko dauden baliabideak.
- b) Gure bizimoduak Lurrari eragiten dion kaltea.
- c) Herrialdeen baliabideak herritarrek luzaro bizitzeko.

6. Zer ari da gertatzen Europan?

- a) Estatu askotan zoriontasuna bermatuta dagoela.
- b) Luxua zoriontasunari lotuta doala.
- c) Luxu handiko gizarteak ez duela zoriontasuna bermatzen.

7. Zer erabaki du Britainia Handiko Gobernuak?

- a) Ez diola garrantzirik emango ingurumenari salneurria jartzeari.
- b) Ingurumenari prezioa jartzea.
- c) Eraginkortasunari balioa jartzea.

8. Zer egingo du Britainia Handiko Gobernuak?

- a) Txostengileen balorazioak kontuan hartu plangintzak prestatzeko.
- b) Etxebizitzaren prezioan eremu berdeek duten eraginaz interesatu.
- c) Kalteez baino ez arduratu.